

ἡ κυρία Bremmil εἶπε : « Δεῖξε μου τὸ πρόγραμμα σου, φίλε μου. »

Τὸ εἰδείξεν, ὡς μὲθυστος καταληφθεὶς ἐπ' αὐτοφῶρῳ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Ὑπῆρχεν ἀρετὸς ἀριθμὸς Η, ἐσπαρμένον εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ, ἐκτὸς τοῦ Η τοῦ σουπέ. Ἡ κυρία Bremmil δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλ' ἐμειδίσατε περιφρονητικῶς ἐξήλειψε μὲ τὸ μολυβδοκόνδυλόν της τοὺς ἀριθμοὺς 7 καὶ 9, δὺο Η, καὶ τοῦ ἀπέδωπε τὴν κάρτα του, ἀφοῦ ἐπέγραψεν ἀπεπάνω τὸ ἰδικόν της ὄνομα—ὑποκριστικόν, τὸ ὁποῖον μόνον ὁ σύζυγός της μετεχειρίζετο. — Ἐπειτα, ἀπειλοῦσα αὐτὸν κκεντρεῖν μὲ τὸν δάκτυλόν της, ἐπρόσθεσεν ὑπομειδιῶσα « Ὡ, τὸν ἀνόητον, τὸν μεγάλον ἀνόητον ! »

Ἡ κυρία Hauksbee ἤκουεν, ἐνόησε καὶ ἠναγκάσθη νὰ παραδεχθῇ ὅτι εἶχεν ἥττηθῇ. Ὁ Bremmil παρδέχθη μετ' εὐγνωμοσύνης τοὺς ἀριθμοὺς 7 καὶ 9. Ἐχόρευσαν τὸν 7 ἀλλὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 9 ἐκάθισαν κάτω ἀπὸ μίαν ἀπὸ τὰς μικρὰς σκαίδας. Τί εἶπεν ὁ Bremmil καὶ τί ἔκαμεν ἡ κυρία του, δὲν ἐνδιαφέρει κανένα.

Ὅταν ἡ ὀρχήστρα ἤρχισεν ν' ἀνακοῦν « τὸ Ρόζμπιφ τῆς γηραιᾶς Ἀγγλίας » μετέβησαν καὶ οἱ δὺο εἰς τὸ πρόσθιον καὶ ἐνῶ ὁ Bremmil κατεγίνετο εἰς ἀναζήτησιν τοῦ « dandy » τῆς κυρίας του (δὲν ὑπῆρχεν ἀκόμη ὁ συρμὸς τῶν ἱκωνικῶν rickshaws) ἐκεῖνη μετέβη εἰς τὴν ἱματιοθήκην.

Ἡ κ. Hauksbee ἐπῆγε καὶ τοῦ εἶπε : « Νομίζω ὅτι θὰ με ὁδηγήσητε εἰς τὸ σουπέ, κ. Bremmil ; »

Ὁ Bremmil ἠρῳοῖσε καὶ μὲ ὕψος ἀπρητημένον, παρὰδοξον... « Ἀ... χμ !... ἀναχωρῶ μὲ τὴν σύζυγόν μου, Κυρία. Νομίζω ὅτι συμβαίνει ἐν μικρὸν λάθος. »

Σὺν ἀνδρὶ πρὸς ἧτο, ὠμίλει ὡς νὰ ἔμελλε ὅλη ἡ εὐθύνη νὰ βαρύνῃ ἐπὶ τῆς κ. Hauksbee. Ἡ κ. Bremmil ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἱματιοθήκης, σκεπασμένη μὲ τὸν μανδύαν της, καὶ μ' ἓνα σύννεφον ἄσπρης ταντέλλας ἐπὶ κεφαλῆς. Πάτινθόβλει ὁλόκληρος καὶ εἶχε βεβαίως τὸ δικαίωμα. Τὸ ὄχημα ἐξηρπνήσθη εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός, ἐνῶ ἔριππος ὁ Bremmil ἐπρωχῶρει πλησίον τοῦ dandy.

Τότε μοῦ εἶπεν ἡ κ. Hauksbee (τῆς ὁποίας ἡ ὄψις ἐφάνετο ὀλίγον κουρασμένη καὶ μακρασμένη ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λυχνιῶν) : « Πιστεύσατέ μου, ἡ ἀνοητοτέρα μεταξὺ τῶν γυναικῶν δύναται νὰ ὁδηγήσῃ ὑπερόχον ἄνδρα, ἀλλὰ χρειάζεται γυναικὶ πολλὰ, πολὺ ἐξυπνὴ διὰ νὰ ὁδηγήσῃ ἓνα ἀνόητον. »

Καὶ σ' αὐτὸ ἐπάνω μετέβημεν εἰς τὸ σουπέ.

Ἀγγλικὸν διήγημα

ὑπὸ KIPPLING.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ

« On ne supporte point à demi de pareilles impressions. Elles sont excessives ou nulles, jamais faibles ou médiocres. Il faut rester insensible ou se laisser ébranler outre mesure. Ou c'est le vain bruit d'une langue qu'on n'entend point, ou c'est une impétuosité du sentiment qui vous entraîne et à laquelle il est impossible de résister. »

(J. J. Rousseau).

Ὁ φιλόσοφος καὶ παιδαγωγός, τοῦ ὁποῖου αἱ μοναδικαὶ θεωρίαι ἐχρωμάτισαν ἓνα αἰῶνα, ἦτο καὶ ἀπαράμιλλος καλλιτέχνης τοῦ λόγου. Ἐνα κόσμον ὁλόκληρον κατεμάχυσεν τὸ γλυκύτατον ὕψος τῆς *Héloïse* του μὲ τὴν εἰδυλιακὴν του τρυφερότητα καὶ τὸν ὑψηλὸν λυρισμὸν του. Καὶ ἐν τούτοις ὁ Rousseau δὲν ἀγχοῦσε τὴ μουσικὴ. Ὅχι, γιὰτὶ ἔλειπε ψυχὴ τοῦποῦ μποροῦσε νὰ τὴν αἰσθανθῇ, ἀλλὰ εἶχε κλεισμένα ταῦτά της στὶς θείας ἀρμονίας. Ἰσως, ἀπὸ προκατάληψι, ἴσως ἀπὸ καμμιὰ ἄλλη αἰτία τὴν ὁποία δὲν μᾶς λέγει ὁ ἴδιος. Τοῦτο μόνον μᾶς λέγει, ὅτι μιὰ μέρα ἓνα πανίσχυρον αἰσθημα τὸν ἔκαμε ν' ἀκούσῃ καὶ νὰ αἰσθανθῇ ὅ, τι ἄλλες φορὲς τὸν εὗρισκε ἀνείσθητο καὶ τὸν ἄφινε ἀνεπηρέαστο. Καταμαγεμένος δὲ ἀπὸ τοὺς νέους οὐρανούς ποῦ φανερώθηκαν ἐξαφνικὰ μπροστά του, ὁ μεγάλος του νοῦς γέννησε αὐτὸ τὸ ἀλάθευτο ἀξίωμα.

Ἐκεῖνοι λοιπὸν γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ μουσικὴ εἶνε ἀκόμη « ἡ χαμένη βοή μιᾶς γλώσσας ποῦ δὲν νοιώθουν καθόλου » ἄς διαβάξουν κάποτε αὐτὲς τὶς γραμμές. Ἰσως μιὰ μικρὴ ἀνάλυσις τῶν μεγάλων ἔργων τῆς κλασικῆς μουσικῆς (μόνης αὐτῆς ἀληθινῆς γλώσσας τῆς ψυχῆς) τοὺς γεννήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὰ γνωρίσουν καλλίτερα οἱ ἴδιοι, νὰ τὰ ἀκούσουν, νὰ τὰ αἰσθανθῶν. Εἶνε τόσοσιν πολλοὶ δυστυχῶς στὴν ἐποχὴ μας αὐτοὶ ποῦ κρατοῦν θεληματικῶς κλεισμένα τ' αὐτιά τους ! γιὰτὶ ἡ ψυχὴ τους δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ αἰστανθῇ. Στὸ βάθος καθενὸς τόνου, καθενεῖς συμφωνίας, κατοικεῖ μιὰ ψυχὴ, ποῦ βρῖσκει πάντοτε τὴν ἡγίαν της βαθειὰ στὴν ψυχὴ μας.

Θ' ἀρχίσω ἀπὸ τὰ *Τραγούδια χωρὶς λόγια* τοῦ Mendelssohn (*Lieder ohne Worte*). Γεμάτα ἀπὸ μελωδία, ὁμαλώτατα, εἶναι ἡ πιὸ κατὰλληλη γέφυρα γιὰ τὶς ὑψηλὰς ἀρμονίας τῶν ἄλλων κλασικῶν. Γιὰτὶ, ἓνα πρωτόπειρο ἀκόμη, θὰ τὸν φοβερίσῃ καὶ θὰ τὸν ἀπογοητεύσῃ ὁ Bach μὲ τὸ ἀκατάληπτον ὕψος του, καὶ τὰ πτερά του δὲν θὰ ἦναι τόσο δυναμωμένα γιὰ νὰ τὸν πετάξουν ὡς τὸ ὕψος τοῦ Schumann ἢ τοῦ Schubert. Ἐνῶ τὰ γλυκύτατα αὐτὰ τραγούδια, ἀφοῦ τοῦ χαϊδέψουν τ' αὐτιά ἀπαλὰ ἀπαλὰ μὲ τὴν τρυφερὴ μελωδία τους, θὰ τοῦ δυναμώσουν τὴν αἴσθησι, καὶ θὰ δεῖξουν στὰ μυστικὰ μάτια τῆς ψυχῆς του μιὰ γωνίαν ὁλόκληρην τοῦ μαγικοῦ οὐρανοῦ, ποῦ ὑπόσχονται τὰ ἄλλα ἔργα νὰ τὸν ἀνοψώσουν. Γοργόφερη τότε

θὰ σκιερήσῃ ἡ ψυχὴ του, καὶ θ' ἀρχίσῃ νὰ πετᾷ δυναμωμένη καὶ χωρὶς φόβου ν' ἀπογοητευθῇ. Γι' αὐτὸ προτίμησα ν' ἀρχίσω ἀπ' αὐτὰ τὰ τραγούδια παρὰ ἀπὸ κάθε ἄλλο ἔργο.

Ἐπειτα τοὺς ἔχω καὶ ξεχωριστὴ ἀγάπη γιὰ ἕνα ἄλλο λόγο. Δὲν σῆς συνέβη ποτὲ ἀπὸ πολλές ὥρες ἐντροφῆστέ στὴν ἀνάγνωσι ἐνὸς μεγάλου ποιητοῦ νὰ αἰσθανθῇτε τὴν ψυχὴ σας κατακουρασμένη, λαχανιασμένη ἀπὸ τὸ τρέξιμο ποὺ ἔκανε γιὰ νὰ τὸν παρακολουθήσῃ στὰ ὕψη του; Ζητεῖτε τότε κἀνένα μικρὸ μελίρρυτο ποιηματάκι γιὰ νὰ ξεκουρασθῇτε μὲ τὴν ἀνάγνωσί του καὶ νὰ βρῇ ἀντακούσις ἡ ψυχὴ σας ἐπάνω του, ὥστερὰ ἀπὸ τόση κόουρασι. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ στὴ μουσικὴ πολλές φορές. Καὶ τὸ μικρὸ μελίρρυτο ποιηματάκι ποὺ θὰ ξεκουράσῃ τὴν ψυχὴ ἀπὸ τίς βαρεῖες ἀρμονίες τῶν μεγάλων κλασικῶν, θὰ ἦνε κἀνένα ἀπὸ τὰ Τραγούδια χωρὶς λόγια τοῦ Mendelssohn. Εἶναι γραμμένα μόνον γιὰ πιάνο καὶ μπορεῖ νὰ τὰ παίξῃ καὶ ἕνας ὄχι πολὺ προχωρημένος μαθητὴς γιατί δὲν ἔχουν δυσκολία στὴ μηχανικὴ ἐκτέλεσι. Τὸ πᾶν εἶνε νὰ κατορθώσῃ νὰ περάσῃ τὴν ψυχὴ του μέσα ἐκεῖ ἐνῶ παίζει, ὅπως καὶ σ' ὅλη τὴ μουσικὴ ἐν γένει. Εἶναι ὅλα ἀνεκτίμητα διαμάντια. Ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ λαμβανοκοποῦν περισσότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα μέσα στὴ συλλογῇ, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ Κυνηγετικὸ τραγοῦδι (Jagerlied) ἀριθ. 2. τὰ τρία «Βενετικὰ τραγοῦδια τῆς Γόνδολας» (Venetianisches Gondellied) ἀρ. 6, 12, καὶ 29, καὶ τὸ ἀμίμητο ἐκεῖνο «Ἀνοιξιὰτικο τραγοῦδι» (Frühlingslied) ἀριθ. 30. Καὶ τώρα ἂς ἔλθωμε στὸ Κυνηγετικὸ μας τραγοῦδι. Ἀκούεται στὴν ἀρχὴ μοναχὸ τὸ κέρας, ποὺ προσκαλεῖ τὴν κυνηγετικὴν συνοδεία μὲ φωνὴ ζωηρὴ καὶ ἐνθουσιαστικὴ, ἡ ὁποία γίνεταί λιγάκι ἀνυπόμονη ὅσον ἀργοῦν νὰ συναχθοῦν οἱ κυνηγοί. Οἱ κοιμισμένες φωνές τοῦ δάσους ξυπνοῦν στὸ κάλεσμα αὐτὸ τὸ ἐνθουσιαστικὸ καὶ τὸ ἀντιλαλοῦν ἀπ' ἄκρη ὡς ἄκρη. Σιγὰ σιγὰ ἀκούονται ν' ἀπαντοῦν ἀπὸ μακριὰ στῆς πρώτης τὸ κάλεσμα καὶ ἄλλες σάλπιγγες καὶ πλησιάζει ὅσον πάει ἡ φωνὴ τους, ἔως ποὺ ἀντηχεῖ παιγμένο ἀπὸ ὅλες μαζὴ χαρμόσυνο τὸ Κυνηγετικὸ τραγοῦδι. Τόνοι χαρμόσυνοι καὶ ἐνθουσιαστικοί, ποὺ κάνουν τὴν καρδιὰ μυστικὰ ν' ἀναγαλλιᾶται... Μὴ δὲν εἶνε τὸ κυνῆγι μιὰ μικρογραφία τοῦ πολέμου; Μὲ τοὺς γοργούς καὶ ρυθμικούς ἤχους τοῦ ἔργατος προχωρεῖ ἡ κυνηγετικὴ συνοδεία, ἀκούονται τῶν ἀλόγων τὰ πατήματα καθαρῶτα καὶ πιὸ δυνατὰ ὁλοέν, ὅταν ἔξωφον τὸ τραγοῦδι ξεσπᾷ σὲ χαρμόσυνοις ἀλλαλαγμοῦς ἢ ζωηρὰ γυγίσματα σκυλιῶν, ποὺ ἤσαν, φαίνεται, τὸ θῆμα τους. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν παραχὴ ποὺ κάνουν οἱ ὀκτάβες καὶ τὰ accords, τὸ ἕνα ἀπάνω στ' ἄλλο, χάνεται σχεδὸν τὸ τραγοῦδι τῆς ἀρχῆς, ἡ κίνησις ὅμως ἢ ρυθμικὴ ἐξελικτοῦται ἢ ἴδια, καὶ δυνατὴ ἀντηχεῖ κάπου κάπου ἀπὸ κρυμὰ φωνὴ σάλπιγγας ὥσαν σύνθημα γιὰ νὰ μὴ χεθοῦν οἱ

συντρόφοι. Αὐτὴ ἡ σύγχυσι καὶ ἡ παραχὴ σιγὰ σιγὰ καταπαύουν, καὶ μὲ τέχνη ἀμίμητη οἱ διάφορες φωνές τῶν σάλπιγγων ἐνώνουνται πάλι μαζὶ, γιὰ ν' ἀντηχῇ χαρμόσυνο τὸ τραγοῦδι τῆς ἀρχῆς περισσότερο τώρα ποικιλιμένο καὶ στολισμένο μέβριαταισίνες ἀπὸ τὸ δεξιὸ χέρι. Φαίνεται νὰ ἐπιστρέφῃ ἡ συνοδεία εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ. Σὲ λίγο τὰ πατήματα καὶ τὰ τραγοῦδια δὲν ἀντηχοῦν πιά τόσο καθαρὰ ὡς πρῶτα, σιγὰ σιγὰ ἀπομακρύνονται, καὶ στὸ τέλος σβύνουν τόσο γλυκὰ, τόσο παραπονετικὰ, ποὺ δὲν ξεύρεις ἂν ἦνε ἡ ἡχώ τους ποὺ χάνεται στοὺς ἐλιγμούς τοῦ δάσους, ἢ τὸ ὕστερον ξεψύχισμα τοῦ αἵμου ἐλαφιοῦ, ποὺ σηκώνουν θριαμβευτικὰ, ὡς λάφυρο, ξεψυχισμένο τώρα πιά, (μὲ γυρμένο κεφάλι καὶ σβυστὰ μάτια, ἀπάνω σὲ κρεβάτι στολισμένο μὲ φύλλα καὶ κλαδιὰ καταπράσινα).

Αὐτὸ εἶνε τὸ Κυνηγετικὸ τραγοῦδι. Τέσσαρες σελίδες ὅλο ὅλο. Εἶνε τὸ ζωηρότερο τῆς συλλογῆς, ἡ κίνησις τοῦ χρόνου πολὺ γοργή καὶ ζωηρὴ στὸ τέλος δὲ πρέπει νὰ σβυσθῇ μὲ τέχνη καὶ χάρι γιὰ νὰ προξενήσῃ τὴν ἐντύπωσι ποὺ ἔγραψα.)

ΛΥΡΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΕΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ Ο ΨΥΧΟΠΑΤΕΡΑΣ

(Ἰδε σελ. 45).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βένερη. Δύο δωμάτια συνεχόμενα διὰ θύρας μεγάλης ἄνευ θυροφύλλων μὲ διπλοῦν παραπέτασμα. Τὸ ἐξωτερικὸν τραπεζαρία, τὸ ἐσωτερικὸν σαλόνι. Δεξιὰ θύρα, ἀριστερὰ θύρα καὶ παράθυρον. Ἐπίπλωσις οἴκου τῆς μεσαιῆς τάξεως, μετὰ τινος φιλοκαλίας. Δειλινόν. Ἡ Οὐρανία καὶ ἡ Ἀνθὴ κάθονται ἐργαζόμεναι. Ἡ Ἀνθὴ κεντᾷ εἰς τετάρτον, παρὰ τὸ προσκηνίον. Ἡ Οὐρανία ταινίαν λευκὴν, παρὰ τὴν μεγάλην τράπεζαν τοῦ μέσου. Ἀνυψομένης τῆς αὐλαίας, ἐξακολουθοῦν ἐπὶ τινος στιγμῆς τὴν ἐργασίαν των σιωπηλαί. Ἡ Ἀνθὴ ἀρχίζει σιγὰ-σιγὰ τὸ τραγοῦδι «Ἐτίναξε τὴν ἀνθισμένη μυγδαλίαν» κτλ. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ βριγηεῖ καὶ ἡ Οὐρανία καὶ τὴν τελευταίαν στροφὴν τὴν λέγουσιν καὶ αἱ δύο ὁμοῦ, δυνατῶτα. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Γεώργιος εἰσέρχεται ἀπὸ τὸ σαλόνι).

Γεώργιος.—(Χειροκροτῶν τὸ τέλος τοῦ ᾄσματος) Μπράβο!... μπρί! Βλέπω ὅτι εἶχαμε καλὸ κατὰ φύγιο, ἂν δὲν ἐγεννᾶτο εἰς τὸν κόσμον ἕνας κάποιος Ἰωάννης Λαζούρης.

Οὐρανία.—Ἄ, ἤλθες; ἐκλείσατε τὸ γραφεῖο, Γεώργιο;

Ἀνθὴ.—Κορόϊδε, κορόϊδε! (τοῦ βράζει τὴν γιῶσσάν της).